

Bruksela, dnia 7 grudnia 2016 r.

KANCELARIA SENATU

Przedstawiciel Kancelarii Senatu
przy Unii Europejskiej

Sprawozdanie nr 118 / 2016

Sprawozdanie z debaty podczas sesji plenarnej PE nt. zwalczania rasizmu, ksenofobii, homofobii i innych form nietolerancji

Bruksela, 01 grudnia 2016

W dniu 1 grudnia 2016 roku, na posiedzeniu plenarnym PE odbyła się debata z Radą i Komisją o zwalczaniu rasizmu, ksenofobii, homofobii i innych form nietolerancji. Występujący w imieniu Rady słowacki minister **Ivan Korcok** oraz komisarz ds. unii bezpieczeństwa – **Julian King** przedstawili działania podejmowane w ostatnim czasie przez ich instytucje, zmierzające do rozwiązania problemu rasizmu, ksenofobii, homofobii i innych form nietolerancji w Europie. Podczas debaty posłowie odnosili się do szeregu kwestii i omawiali rozwiązania przyjęte w swoich krajach. Pojawiły się różnice poglądów, jednak posłowie zgodnie zauważyli, że mamy do czynienia z pogorszeniem się sytuacji w tym obszarze i pojawił się szeroki konsensus, co do konieczności podjęcia skutecznych działań, by walczyć z tymi zjawiskami.

Posłowie z grup EPP, S & D, ALDE, Zielonych i GUE byli zaniepokojeni alarmującym wzrostem nietolerancji i nienawiści w Europie i wzywali do dalszych działań ze strony UE i państw członkowskich w tej dziedzinie i lepszego wdrożenia istniejących ram prawnych. W szczególności, przedstawiciele grup S & D i Zielonych wzywali do przyjęcia dyrektywy horyzontalnej ws. przeciwdziałania dyskryminacji. Grupy EFDD i ENF były zdania, że zaistniała sytuacja polityczna i społeczna w państwach członkowskich to wynik nieudanej polityki wielokulturowości. W swoich uwagach końcowych, komisarz King nie wykluczył wszczęcia postępowań o naruszenie prawa wspólnotowego ws. niewdrożenia decyzji ramowej przez niektóre państwa członkowskie.

Minister **Ivan Korcok** podkreślił, że rasizm, ksenofobia, homofobia i inne formy nietolerancji są niezgodne ze wspólnymi wartościami. Wyraził obawy z powodu faktu, że takie zjawiska – które nie mają żadnego uzasadnienia – nasilają się w Europie. Przypomniął, że w czerwcu 2016 roku Rada wezwała państwa członkowskie do zapewnienia skutecznej transpozycji

decyzji ramowej o zwalczaniu rasizmu i ksenofobii, a także do opracowania skutecznych metod sprawozdawczości w odniesieniu do mowy nienawiści i przestępstw wynikających z nienawiści. Rada wezwała także państwa członkowskie do podjęcia działań mających na celu walkę z dyskryminacją ze względu na orientację seksualną i tożsamość płciową i odpowiedziała pozytywnie na listę działań, przedstawionych przez Komisję, mających na celu zapewnienie niedyskryminacji i równości dla osób LGBTI. Podkreślił na koniec, że w szczególności politycy są odpowiedzialni za to, by nie nadużywać wolności słowa poprzez nawoływanie do nienawiści i przemocy.

Komisarz **Julian King** przedstawił różne inicjatywy Komisji, takie jak mianowanie koordynatorów ds. zwalczania nienawiści na tle antysemitycznym i antymuzułmańskim, współpraca z państwami członkowskimi w celu zapewnienia prawidłowej transpozycji i wdrażania ram prawnych w tej dziedzinie, a także współpraca ze społeczeństwem obywatelskim. Grupa wysokiego szczebla UE ds. zwalczania rasizmu, ksenofobii i innych form nietolerancji stanowi platformę wymiany najlepszych praktyk, przyczynia się do wzmocnienia współpracy i synergii i obejmuje kluczowe organizacje takie jak agencje UE, ONZ, OBWE i Radę Europy. Poinformował, że wstępna ocena kodeksu postępowania w zakresie przeciwdziałania nielegalnej mowie nienawiści w Internecie - uzgodniona między Komisją i Facebookiem, Twitterem, Microsoftem i You Tube w maju 2016 roku - będzie wkrótce dostępna.

- **Wypowiedzi w imieniu grup politycznych**

Występująca w imieniu grupy EPP eurodeputowana **Kings Gal** (Węgry) ubolewała, że decydenci UE nie podnieśli bardziej zdecydowanych głosów w przypadkach zagrożenia obywateli UE i członków mniejszości narodowych w państwach członkowskich UE i wezwała Komisję do większej koncentracji na czynnikach mających wpływ na tradycyjne mniejszości etniczne w Europie. Eurodeputowana **Monika Hohlmeier** (Niemcy), w reakcji na przypadki pokazywania palcem podczas debaty, powiedziała, że są problemy z brakiem dyskryminacji tych zjawisk we wszystkich państwach członkowskich i zaapelowała do demokratycznych partii, by trzymać się razem w tych kwestiach. Eurodeputowany **Tomas Zdechovsky** (Czechy) z zadowoleniem przyjął utworzenie Grupy Wysokiego Szczebla ds. zwalczania rasizmu i ksenofobii.

Występująca w imieniu grupy S & D eurodeputowana **Tanja Fajon** (Słowenia) ostrzegała przed wzrostem nietolerancji w Europie i na całym świecie, w szczególności zwracając uwagę na trudną sytuację transseksualistów. Referendum w Wielkiej Brytanii i kampania wyborcza w USA dały kolejny impuls do szerzenia mowy nienawiści i zatrwały dialog polityczny. Upředzenia należy zwalczać poprzez edukację, dialog, a także prawo i organy ścigania.

Prawidłowe wdrożenie dyrektywy ramowej przez wszystkie państwa członkowskie jest niezwykle ważne – zaznaczyła. Eurodeputowany **Claude Moraes** (Wielka Brytania) wezwał do wdrożenia istniejących ram prawnych oraz przyjęcia horyzontalnej dyrektywy antydyskryminacyjnej. Eurodeputowana **Cecile Kyenge** (Włochy) odniosła się do nowych form dyskryminacji – takich jak "afrofobia" – oraz do konieczności stworzenia alternatywnych modeli kulturowych i społecznych, opartych na pluralizmie i integracji. Wezwała także do zdecydowanych działań przeciwko tym, którzy wzywają do nienawiści, również z poziomu politycznego i instytucjonalnego.

Występująca w imieniu grupy ECR eurodeputowana **Helga Stevens** (Belgia) podkreśliła, że każdy urodził się z takim samym poczuciem godności ludzkiej. Wszystkie grupy narażone i mniejszości powinny być chronione. Religia nie może być wymówką dla nietolerancji, a celem powinno być osiągnięcie lepszej integracji dla każdego. Eurodeputowana **Ulrike Trebesius** (Niemcy) była krytyczna wobec faktu, że w debacie kwestie kultury i religii nie zostały uwzględnione i systematycznego unikania dyskusji na temat problemu przemocy islamskiej.

Występująca w imieniu grupy ALDE eurodeputowana **Catherine Bearder** (Wielka Brytania) odniosła się do kampanii referendalnej w Wielkiej Brytanii i legitymizacji nienawiści, którą wprowadziła. Wspomniała o zabójstwie posłanki Jo Cox i podkreślała szokujące poparcie, jakie jej zabójca otrzymał w mediach społecznościowych. Wspomniała również o zabójstwie obywatela polskiego w Wielkiej Brytanii, co było uważane za zbrodnię wynikającą z nienawiści. Ten wzrost przestępstw wynikających z nienawiści – od Europy aż po drugą stronę Atlantyku - był niezwykle niepokojącym zjawiskiem, które powinno być zwalczane poprzez oferowanie alternatyw opartych na etosie integracji, tolerancji, otwartości i postępu. Eurodeputowana **Anneli Jäätteenmäki** (Finlandia) z zadowoleniem przyjęła surowe i będące przykładem do naśladowania traktowanie (karanie) posłów do PE posługujących się mową nienawiści.

Występująca w imieniu GUE / NGL, eurodeputowana **Barbarz Spinelli** (Włochy) omówiła szereg instrumentów prawnych, tworzących ramy dla zwalczania przemocy wobec grup mniejszościowych w naszych społeczeństwach. W odniesieniu do uwag komisarza Oettingera dotyczących kobiet, Chińczyków i homoseksualistów, wezwała do aktualizacji decyzji ramowej przeciwko rasizmowi i ksenofobii w celu wyraźnego zakazu islamofobii, antysemityzmu, nastrojów anty-romskich i homofobii. Sprzeciwiła się asymilacji w ramach jednej tożsamości, jako że to generuje to przemoc. Wolni ludzie – zwłaszcza w czasach napływu migrantów i uchodźców – mają różne i nakładające się tożsamości. Eurodeputowana **Marina Albiol** (Hiszpania) poruszyła kwestię unijnych i krajowych polityków wysokiego szczebla propagujących nietolerancyjne i rasistowskie poglądy. Eurodeputowany **Takis**

Hadjigeorgiou (Cypr) podkreślił, że polepszenie usług socjalnych, zdrowotnych i edukacji to klucz do udanej integracji migrantów.

Występująca w imieniu Zielonych / EFA eurodeputowana **Ulrike Lunacek** (Austria) wezwała do pilnego podjęcia działań w celu przeciwdziałania rosnącej fali ksenofobii, rasizmu i seksizmu na całym kontynencie europejskim. Problemem są państwa członkowskie, które nie wdrażają przepisów. Wezwała do pilnego przyjęcia horyzontalnej dyrektywy antydyskryminacyjnej. Wezwała także do realizacji Paktu na rzecz demokracji i praworządności zaproponowanego przez PE. Eurodeputowana **Jean Lambert** (Wielka Brytania) wezwała do aktualizacji decyzji ramowej przeciwko rasizmowi i ksenofobii w celu objęcia nią wszystkich grup społecznych, zgodnie z dyrektywą ws. ofiar przestępstw.

Występująca w imieniu EFDD eurodeputowana **Kristina Winberg** (Szwecja) zastanawiała się, czy to właściwe i uzasadnione, że patriotyzm jest uważany za rasizm, czy populizm. UE z otwartymi ramionami przyjęła miliony nietolerancyjnych osób. Stanowi to poważny problem dla obywateli, którzy obawiają się utraty własnej kultury.

Występująca w imieniu ENF eurodeputowana **Vicky Maeijer** (Holandia) powiedziała, że elity UE jedynie akceptują to, co jest poprawne politycznie i tych, którzy im się nie sprzeciwiają ani nie zaprzeczają. Alternatywne poglądy są uznawane za rasistowskie. Pytała, jaka będzie reakcja UE na miliony wyborców, którzy wyrażają swoje poparcie dla takiej alternatywy i patriotycznych poglądów? Eurodeputowana **Janice Atkinson** (Wielka Brytania) wskazała na brak zweryfikowanych danych statystycznych dotyczących przestępstw z nienawiści i nieudaną politykę wielokulturowości.

W swoich uwagach końcowych komisarz **Julian King** wyjaśnił, że Komisja prowadzi 24 rozmowy dwustronne z państwami członkowskimi na temat prawidłowego i pełnego wdrożenia decyzji ramowej ws. przeciwdziałania rasizmowi i ksenofobii. W wielu państwach członkowskich dało to pozytywne wyniki. Postępowania wstępne przeciwko kilku państw członkowskich ws. naruszenia przepisów – gdzie zostały zidentyfikowane istotne braki we wdrażaniu – są w toku, a Komisja będzie nadal angażować się w sposób konstruktywny. Podkreślił również, że Komisja nie zawaha się uruchomić procedur o naruszenie przepisów, jeśli obecne wysiłki nie dadzą rezultatów.

Minister **Ivan Korcok** podkreślił, że prezydencja złożyła sprawozdania z postępów Radzie EPSCO w sprawie horyzontalnej dyrektywy antydyskryminacyjnej, jednak dyskusje są złożone i wymagana jest jednomyślność. Podkreślił, że przestępstwa nienawiści powinny być zwalczane w zdecydowany sposób, a jednocześnie państwa członkowskie są zobowiązane za

pośrednictwem ustanowionych ram prawnych do położenia większego nacisku na podnoszenie świadomości oraz aktywny udział społeczeństwa obywatelskiego.

Opracowała:
Dr Magdalena Skulimowska